

החברה להגנת הטבע

דוח משמר המועצה

סיכום פעילות חברי מועצת העיר חיפה

בנושאים סביבתיים 8-2007

דוח ראשון

החברה להגנת הטבע

החברה להגנת הטבע בחיפה פועלת לקידום איכות החיים והסביבה בעיר. במסגרת זו הוקם "משמר המועצה" אשר חבריו מגיעים באופן סדיר לישיבות מועצת העיר ועוקבים אחר פעילות חבריה ומחויבותם לקידום סדר יום סביבתי בעיר.

מועצת העיר, הכוללת 30 חברי מועצה ואת ראש-העיר, היא המופקדת על קביעת המדיניות וסדר היום של חיפה, ולפיכך בודק הדו"ח את פעילות חברי המועצה, בהנחה שפעילות זו מהווה משקל עיקרי וחשוב בעיצוב איכות החיים והסביבה בעיר.

במסגרת הכנת הדו"ח, נכחו מתנדבי "משמר המועצה" בישיבות המועצה ועקבו אחר הפעילות של חברי המועצה. מעקב זה סיפק לנו את החומרים אותם אנו מסכמים בדו"ח זה. הדו"ח סוקר את ישיבות מועצת העיר שהתקיימו בין יוני 2007 לפברואר 2008. אנו מתייחסים לפעילותם של חברי המועצה על ידי סקירת נכחותם בישיבות המועצה, הגשת שאילתות והצעות לסדר והשתתפותם בועדת איכות הסביבה.

דו"ח זה הוא דו"ח ראשון וכוונתנו להמשיך ולהפיק דוחות שכאלה באופן סדיר. מטרתנו היא כי דו"חות אלה יסייע לציבור בהערכת המחויבות הסביבתית של נבחריו ויתרום לחיזוק הפעילות הדמוקרטית העירונית, וכן יהווה משבצת לחברי מועצת העיר על פעילותם ופעילות עמיתיהם בנושאים הקשורים לאיכות החיים והסביבה בעיר.

תודה מיוחדת אנו חייבים לקרן שלי – שורשים לסביבה ירוקה על תמיכתה בפעילותינו ועזרתה בהפקת דו"ח זה, כמו כן תודתי נתונה לפעילים ולמתנדבים אשר משקיעים מזמנם ומרצם למען שיפור איכות הסביבה בחיפה.

מיכל קלוג נבו

רכזת משמר המועצה
החברה להגנת הטבע - חיפה

בכתיבת ועריכת דו"ח זה לקחו חלק: רעות אסטרן, אמיר גת ומיכל קלוג – נבו

תוכן עניינים :

3.....	חלק א : ישיבות מועצת העיר
3.....	נוכחות בישיבות
3.....	סוגיות סביבתיות : בריאות הציבור
4.....	זיהום תעשייתי
4.....	חומרים מסוכנים
5.....	תוכנית המתאר העירונית
5.....	שטחים פתוחים
5.....	שיקום שכונות
6.....	שיתוף פעולה עם ארגוני הסביבה
7.....	חלק ב : פעילות ועדת איכות הסביבה
9.....	חלק ג : טבלת פעילות סביבתית של חברי המועצה
15.....	פרק ד : סיכום, אתגרים וצפייה לעתיד
17.....	נספחים : מכתב למזכיר העיר
18.....	שאלון לחברי המועצה

חלק א: ישיבות מועצת העיר

מטרת חלק זה של הד"ח היא סקירה של נושאים בעלי אוריינטציה סביבתית-חברתית, שעלו במסגרת ישיבות מועצת העיר בחודשים יוני 2007 – פברואר 2008.

ישיבות המועצה, הנערכות אחת לחודש, הינן פורום בו מעלים נבחרי העיר שאילתות לראש העיר והצעות לסדר היום, מציגים את עמדותיהם ומקבלים החלטות. עפ"י אתר העירייה, בידי מועצת העיר "הסמכות והיכולת לאשר נושאים ועניינים שהוגדרו בחוק, לחוקק חוקי עזר, לפקח לבקר וליזום". עם זאת, היות שהדיונים פתוחים לקהל, ניכר כי במה זו היא מוקד להתנגחויות בין-סיעתיות, וכי דיונים מקצועיים ומעשיים מתקיימים בעיקר בוועדות העירייה השונות.

נוסף, כי בשל הימנעות המועצה מהצבעות שמיות, לא ניתן לציין את חברי המועצה (לחיוב או לשלילה) בשל הצבעותיהם, אלא רק בשל תגובותיהם המילוליות והנושאים שהעלו בישיבות.

1. נוכחות בישיבות:

נוכחות חברי המועצה בישיבות המוצגת בטבלה המצורפת בהמשך מסתמכת על הפרוטוקולים שמתפרסמים באתר העירייה. חשוב לציין שחבר מועצה שנוכח רק בחלק מהישיבה רשום כמשתתף. לצערנו, חברי מועצה רבים עוזבים את הישיבה באמצעה, או מגיעים באיחור רב. על כן, נתוני ההשתתפות המחמיאים אינם בהכרח משקפים נאמנה את הנוכחות בישיבה כולה. בנוסף על כך, במספר מקרים מצאנו שבפרוטוקולים רשום חבר מועצה כמשתתף בעוד שהוא כלל לא הגיע לישיבת המועצה.

מאחר והגענו למסקנה שלא ניתן להסתמך על רשימת הנוכחות המתפרסמת על ידי העירייה התחלנו לקיים רישום נוכחות עצמאי. אנו בודקים את הנוכחות בחדר הישיבות כשעה לאחר תחילתה של הישיבה. אנו מקווים שבדו"ח הבא, אותו נציג בעוד כ-6 חודשים, יהיה רישום השתתפות נאמן יותר למציאות.

2. סוגיות סביבתיות שנידונו במועצת העיר

להלן הנושאים הסביבתיים שנידונו בישיבות מועצת העיר בין יוני 2007 - פברואר 2008:

בריאות הציבור

- ח"מ ישראל סביון העלה¹ שאילתא לראש העיר בנושא תחלואת הסרטן בחיפה. סביון ביקש לספק למועצה נתונים אודות תחלואת הסרטן בחיפה ובקריות וכן חוות דעת מומחה לגבי הבעיה, היקפה והצעדים שיכולה העירייה לנקוט לצמצומה.

¹ בישיבה מן המניין ביום 16/10/07

תגובת רה"ע יחב: ביקש מיו"ר ועדת הבריאות לרכז צוות מומחים שיכין התייחסות לתחלואה בחיפה וימליץ על אפשרויות פעולה מצד נבחרי העיר.

- ח"מ חדוה אלמוג העלתה² הצעה לסדר היום בנושא עליה בתחלואת הסרטן באזור חיפה, בהקשר אפשרי לאנטנות הסלולריות. הוחלט שהנושא יועלה במסגרת ועדת הבריאות, וגב' אלמוג תוזמן לשיבה.

זיהום תעשייתי

- בישיבת התקציב באוקטובר³ אושר ע"י חברי המועצה תקציב העירייה לשנת 2008, ובו סעיף הקובע העלאת הארנונה לבתי הזיקוק ב-5%. הודגש במהלך הישיבה, כי העלאת ארנונה בחלק מסויים של העיר מאפשר הורדת הארנונה בחלקים אחרים.
- ח"מ יצחק רגב הגיש שאילתא בנושא: הפסקת הזרמות הקולחין של מפעלים לנחל קישון. הוחלט כי מר גיורא פישר יגיש דווח ללשכת ראש העיר על החלטות מועצת איגוד ערים בנדון.
- ח"מ ד"ר בוריס לזרוב העלה² הצעה לסדר היום – הענקת אזרחות של כבוד בעיר חיפה למיליארדר סמי עופר. הצעה זו זכתה לביקורת כיוון שעל אף תרומותיו הכספיות של מר עופר לפיתוח חיפה, מפעלים בבעלותו (החלקית או המלאה) ממשיכים לפלוט מזהמים בכמויות חריגות ומוגזמות לאוויר ולמים. בין המפעלים בשליטת משפחת עופר: בתי הזיקוק, "רותם אמפרט", "תרכובות ברום" ו"דשנים". בסופו של דבר, סמי עופר לא קיבל אזרחות כבוד מעיריית חיפה.

חומרים מסוכנים

- ח"מ מיכאל ינוביץ העלה¹ הצעה לסדר היום בנושא חומרים מסוכנים במפרץ חיפה. עקב חוסר שביעות רצונו ממסקנות ועדת העירייה לאיכות הסביבה בנושא, העלה ינוביץ בקשה לנהל דיון במועצת העיר לשם קבלת החלטות אופרטיביות, למען הסרת איום החומרים המסוכנים על בריאות התושבים; בפרט מדובר ב"חיפה כימיקלים" ומיכל האמוניה השוכן בתחומו. ינוביץ ציין כי ל"חיפה כימיקלים" אין רשיון עסק וכי חלק ממתקני החומרים המסוכנים במפרץ בנויים שלא כחוק או בצורה בלתי ממוגנת. כמו כן, העלה חשד להתנהלות שלטונית בלתי תקינה, המאפשרת למתקנים אלה להמשיך לפעול, הן מצד המשרד לאיכות הסביבה והן מצד עיריית חיפה.
- בתגובה לטענות אלה, טען סגן רה"ע גלבהרט כי הנושא נדון כבר בוועדות העירייה וכי הוא פועל רבות במסגרת עתירה כנגד "חיפה כימיקלים" בנושא מיגון מיכל האמוניה, ובמישורים נוספים הנוגעים לתחום המיגון מפני חומרים מסוכנים. רה"ע יחב הצטרף לטענה זו.
- ההצעה נפלה ברוב של 14 מתנגדים מול 7 תומכים.
- ח"מ ד"ר בוריס לזרוב ביקש⁴, במסגרת שאילתא לרה"ע, עדכון בנוגע להחלטת המועצה⁵ "להנחות את ראש העיר לפעול באופן נמרץ להפסקת פעילותו של מיכל האמוניה". מיכל

² בישיבה מן המניין ביום 4/12/07

³ ישיבה שלא מן המניין ביום 29/11/07

⁴ בישיבה מן המניין ביום 3/7/07

⁵ מישיבת המועצה ביום 21/12/06

האמוניה, כזכור, עלה לכותרות באותה תקופה, עקב תפישתו כאיום על חיי התושבים בזמן מלחמת לבנון השנייה.

תגובה רה"ע לשאלתא: כתב אישום יוגש מטעם עיריית חיפה כנגד "חיפה כימיקלים" (האחראים למיכל) בגין שימוש במיכל ללא היתר. כמו כן, "חיפה כימיקלים" הגישו עתירה כנגד פונקציונרים בעירייה בדרישה להוצאת היתר כנ"ל וזו נדחתה בביהמ"ש. ערעור מצדם צפוי (היה) להידון בועדת הערר המחוזית בספטמבר.

תכנית המתאר העירונית

- בישיבה מן המניין ב-8/1/08 הוצגה בפני חברי המועצה סקירה אודות שלב שיתוף הציבור בתכנון תכנית המתאר העירונית. תוכנית המתאר היא מסמך בעל מעמד חוקי שתפקידו לקבוע את כיווני ההתפתחות של העיר לשנים הבאות. התוכנית תקבע עקרונית לתכנון בנושאי: מגורים, שטחים פתוחים, מוסדות חינוך, תעסוקה, תחבורה ועוד. העירייה פנתה לתושבים על מנת לקבל את עמדותיהם בקשר לתוכנית. במסגרת שיתוף הציבור, נתגלה כי איכות הסביבה מדורגת גבוה בסדר העדיפויות של תושבי חיפה, והם אף בחרו בנושא "מפרץ מטוהר ומשוקם" כנושא החשוב ביותר לצורך פיתוח עתידי של העיר.

שטחים פתוחים

- ח"מ עדנה זריצקי העלתה⁶ הצעה לסדר היום בנושא נחל הקישון. בתגובה, הוחלט לקיים סיור בקישון עבור חברי המועצה.
- זריצקי העלתה הצעה נוספת, יחד עם ח"מ יצחק רגב, בנוגע למדיניות העירייה כלפי פיתוח אזור מורד הקישון. דיון בהצעה נדחה לישיבה הבאה, בה נתקבלו ההחלטות הבאות:
  1. מועצת העיר רואה חשיבות עליונה בשיקום ושימור הקישון על איכויותיו, לצד פיתוח הנמל.
  2. לא תתקבלנה כל החלטות בנושא הקישון ללא התייעצות עם רשות הנחל.
  3. עד להסכמה בין שלושת הגופים (עירייה, הנמל, רשות הקישון) יש להמנע מכל פגיעה במחל ומיצירת עובדות בשטח.
  4. יוגדרו גבולות פארק הקישון.
- ח"מ ברוך זלץ הגיש שאלתא⁷ בנושא: ניקוי הוואדי מתחת לרחוב פועה בחיפה. לא התקיים דיון בעניין

שיקום שכונות

- ח"מ רמי לוי העלה⁸ שאלתא לרה"ע לגבי בניית המשכו של גשר, אשר יהווה נתיב גישה נוסף לשכונת בת גלים. גשר זה אמור לקדם את פיתוח השכונה ולהוות נתיב נוסף לכיוון ביה"ח רמב"ם. אולם, בניית גשר זה משמעה פגיעה בחוף בת גלים (ראש הכרמל) ואולי אף יבוש ים.

⁶ בישיבת המועצה ביום 4/12/07

⁷ בישיבה מן המניין ביום 5/2/08

⁸ בישיבה מן המניין ביום 12/6/07

תגובת רה"ע: תכנית להארכת הגשר הוגשה לוועדה המחוזית.

- ח"מ אברהם ויצמן העלה⁸ שאילתא בנושא שיקום האזור המרכזי בהדר, אשר שרוי במצב מוזנח ואשר כולל את רחובות חרמון, בית"ר, מיכאל, השילוח ואהבת ישראל.
- תגובת רה"ע: בעתיד הקרוב מתוכנן להתבצע פרויקט שיקום למתחם הדר מזרחי, הכולל את רחובות זבולון, מיכאל, בר כוכבא, חרמון ובית"ר עד רחוב השילוח. השיקום יחול על תשתיות תת קרקעיות למים, ביוב וניקוז, מבנה כבישים ומדרכות, תאורה, גדרות ושיקום נופי.
- בישיבת התקציב בנובמבר³ בלט נושא הסיוע לעסקים קטנים בהדר ובעיר התחתית, שנפגעו כתוצאה ממלחמת לבנון השנייה ומן השיפוצים המתבצעים בחלקי העיר השונים, אשר גורמים לשיבושים זמניים בפעילות היומיומית.
- שיפוץ הרחובות הללו אמנם ישפר את הגישה אליהם בעתיד, אך בטווח הזמן הקצר – מניע את הלקוחות להדיר את רגליהם מהעסקים בהדר ובעיר, ואלה מתקשים להתמודד עם ההפסדים.
- באופן כללי, רבים מחברי המועצה גילו אמפתיה כלפי בעלי העסקים, אך ראש העיר טען כי, למרות שהארנונה בחלקים מאזורים אלה גבוהה מאשר ב"גרנד קניון", אין בסמכות העירייה להעלות או להוריד את גובה הארנונה לאזור מסויים – זוהי סמכות משרד הפנים. מעבר לכך – גם עם אישור משרד הפנים, הורדת הארנונה באזור אחד תגרור העלאת ארנונה באזור אחר. עם זאת, יהב התחייב לפנות למשרד הפנים, על מנת לתקן כמה מעיוותי הארנונה בעיר.
- עוד באותה ישיבה – התקציב שאושר כלל הרחבה של "קמפוס הנמל", שהינו חלק מפרוייקט שיקום העיר התחתית, וכן הוספה של גלריה לאומנות בתחומו.

שיתוף פעולה עם ארגוני הסביבה

- ח"מ ד"ר בוריס לזרוב הגיש הצעה לסדר⁹ בנושא חיזוק שיתוף הפעולה בין העירייה לארגונים למען איכות הסביבה. הוא הצביע על כך שישנם נתונים מדאיגים לגבי תחלואה וזיהום בחיפה. ושיש לצפות שבמצב כזה יחזק שיתוף הפעולה בין העירייה לארגוני הסביבה. הנתונים מצביעים על כך שכ-300 עמותות מקבלות תמיכה מהעירייה מדי שנה, אבל אף לא אחת מהן היא עמותה סביבתית. הוא הציע שלפחות 5% מתקציב התמיכות צריך להיות מושקע בעמותות הסביבה. הצעתו נדחתה אך הוחלט לקיים דיון בעניין בועדת התמיכות.

מסיכום ישיבות המועצה בתקופה הנידונה עולה שחברי המועצה המצטיינים בהעלאת נושאים סביבתיים לסדר היום (על ידי שאילתות והצעות לסדר) הם: עדנה זריצקי, בוריס לזרוב ויצחק רגב.

⁹ בישיבת המועצה ביום 5.2.08

חלק ב : פעילות ועדת איכות הסביבה

החוק מחייב את קיומה של ועדת איכות הסביבה בכל רשות מקומית. ועדת זו אמורה להתוות מדיניות בנושאי איכות הסביבה וליזום ולתכנן פעילויות להבטחת פיתוח ושימוש רגיש לצרכי הסביבה.

החוק, שנכנס לתוקפו ב-2005, מטיל על הוועדה לאיכות הסביבה ליזום ולתכנן פעילות בתחומים הנוגעים לשמירה על איכות הסביבה ולהבטיח פיתוח ושימוש "בר קיימא" של הסביבה, להגיש לאישור המועצה את תוכניותיה ולעקוב אחר ביצוען.

אך, מעמדה המעשי של הוועדה נקבע על-פי טיב עבודתם של חבריה ועל-פי יכולתה לשקול שיקולים מקצועיים שיתקבלו על הדעת. הרכב הוועדה הקבוע בחוק הוא 4 חברי מועצה, עובד בכיר האחראי לתחום איכות הסביבה ברשות, 2 נציגי ציבור ונציג השר להגנת הסביבה¹⁰.

בחיפה הייתה קיימת ועדת איכות סביבה עוד בטרם נתקבל החוק המחייב את הקמתה. הרכב חבריה השתנה במקצת לאחר כניסת החוק לתוקפו.

חברי הועדה הם : יו"ר : סגן ראש העיר, אדריכל שמואל גלבהרט

חברי ועדה : ד"ר בוריס לזרוב

פרופ' שמואל שחם

אהובה פרידמן

שלמה יעקב רפפורט

נציגי ציבור : ורד פרידמן (נציגת החברה להגנת הטבע)

ליאור אפט, נציג ציבור

עובד עירייה : אורנה הראל-פלג, מלשכת מהנדס העיר

הועדה עוסקת בנושאים שונים. בין השאר עסקה הועדה בבעיות ביוב, מכלי האמוניה, שפכים, איכות האוויר, צער בעלי חיים, חינוך סביבתי, ייעור עירוני ועוד.

אנו מגישים הערכה של פעילות חברי המועצה על בסיס סיכום הישיבות, וכן על בסיס ראיון שנערך עם גברת ורד פרידמן, נציגת החברה להגנת הטבע שהשתתפה בכל ישיבות הועדה.

¹⁰ בימים אלה ממש עבר תיקון לחוק הפוטר את המשרד להגנת הסביבה משליחת נציג לועדת איכות הסביבה.

חברי מועצה בולטים לחיוב בישיבות ועדת איכות הסביבה:

סגן ראש העיר, אדריכל שמואל גלבהרט – גלבהרט משמש כיו"ר הועדה וניכר כי הוא הרוח החיה מאחוריה. עליו גם מוטל התפקיד הקשה להגן ולקדם את החלטות הועדה בישיבות הנהלת העירייה ומול הגורמים המקצועיים. חברי ועדה החמיאו לו על ניהול הישיבות באופן מעמיק וברוח טובה.

ד"ר בוריס לזרוב – לזרוב מגיע בעקביות לכל ישיבות הועדה והוא משתתף פעיל בדיון. הוא פעיל מאוד בנושאים הקשורים לטוהר המידות וכן היה פעיל בנושא גלישת ביוב בחוף בת גלים.

מ"מ רה"ע צבי דהרי – בחרנו לציין את מר דהרי לטובה כיוון שעל אף שמר דהרי איננו חבר הועדה הוא הגיע מספר פעמים לישיבותיה. עובדה זו מצביעה על כך שהוא מבין את חשיבות ישיבות.

עדנה זריצקי-טולדינו – גם היא הגיעה פעמים בודדות על אף שאיננה חברת ועדה. גילתה עניין והבנה בנושאים הנדונים.

יצחק רגב – עוד חבר מועצה שהגיע לישיבות הועדה על אף שאיננו חבר בה. היה פעיל בעיקר בעניין נחל הקישון וזיהום אור במפרץ חיפה.

חברי מועצה המשתתפים בישיבות:

פרופ' שמואל שחם – פרופ' שחם הגיע לכמחצית מישיבות המועצה בתקופה שנבדקה (4.06-10.07). התנגד לתקצוב עמותות צער בעלי חיים.

חברי מועצה הבולטים בהעדרם מישיבות ועדת איכות הסביבה:

אהובה פרידמן – לא הגיעה לאף ישיבה, על אף שהיא חברת ועדה.

שלמה יעקב רפפורט – לא הגיע לאף ישיבה, על אף שהוא חבר ועדה.

חלק ג: טבלת פעילות סביבתית של חברי המועצה

להלן רשימת חברי המועצה (מתוך אתר העירייה), עם פירוט הסיעות, וכן עקביות נוכחותם בישיבות שבדקנו, בין יוני 2007 לפברואר 2008. עקב שינויים סיעתיים בזמן הקדנציה הנוכחית, הרשימה, הלקוחה מאתר האינטרנט של העירייה, עשויה להיות לא מעודכנת. בטבלה מצויינים מספר השאלות וההצעות לסדר הסביבתיות שהוגשו ע"י חבר המועצה והערות כלליות על פעילותו של הסביבתית של כל חבר מועצה.

תמונה

שם ותפקיד

מר יונה יהב – ראש העיר
רשימה: חיפה שלנו-שינוי, ירוקים, שכונות
נוכחות: 9 מתוך 9 ישיבות

קצרה היריעה בדו"ח זה, המתייחס ברובו לתפקוד מועצת העיר, בכדי להעריך את רוחב ההשפעה על נושאים סביבתיים של ראש העיר, השפעה שרובה נובעת ממכלול התפקידים הביצועיים המרוכזים בידיו של מי שמוביל את העירייה, להלן סקירה חלקית.

בתפקידו כיו"ר המועצה ובניהול סדר יומה, ניתן להבחין במקרים בהם פועל מר יהב לקידום יוזמות פיתוח העלולות לפגוע בסביבה, ומאידך- מקרים בהם בחר לדחות הכרעה לטובת דיון נוסף עם התושבים (כמו מקרה הבנייה בנוף כרמל מערבי) ואף מקרה בו הצביע כנגד הרוב במועצה תוך נקיטת עמדה סביבתית כפי שהיה בדיון אודות תוכנית הבנייה בפארק הכרמל.

כעומד בראש המנגנון הביצועי של הרשות ניתן לציין לחיוב את ההשקעה המרשימה בתשתיות, גם אם בטווח הקצר היא לעיתים פוגעת בסביבה ובאיכות החיים. את המאמצים המרשימים בהתחדשות עירונית של רחובות הדר והעיר התחתית, נטיעות רבות ברחבי העיר וגינון. ואולי מעל לכל אלו את הקידום של תחבורה ציבורית בעיר. מהצד הסביבתי פחות נוכל למנות את ההתעקשות המתמשכת לנסות לקדם פרויקטים בעייתיים כמו המרינה בראש כרמל, ההתגייסות לקידום פיתוח הנמל בכל מחיר כמעט והתמיכה בהקמת צינור שפכים של מפעלי המפרץ לים-העומדת בניגוד לעקרונות פיתוח בר קיימא.

זורקים כפפה לראש העיר

החודשים הקרובים מזמנים אתגרים והזדמנויות משמעותיות לראש העיר. כאשר בידיו לבצע לא מעט מהלכים עוד לפני הבחירות לעירייה בנובמבר. כארגוני סביבה ותושבים שאכפת להם, אנו מצפים מראש העיר לפעול במסגרת סמכויותיו בנושאים הבאים כבר היום:

1. ביסוס השמירה על שטחים פתוחים, ואדיות וחופים במסגרת תכנונית מחייבת של פארקים עירוניים.
2. הפחתה דרסטית של זיהום האוויר על ידי עדכון רישיונות עסק למפעלים הכוללים דרישות BAT למניעת פליטות לאוויר.
3. פתרון סביבתי למערכת המטרונית, בלא להתעקש על "רכבת קלה" שאינה רכבת ואינה קלה- וביסוס והרחבת מערכת מסלולי תחבורה ציבורית.
4. המשך פיתוח התשתיות תוך יתר הקפדה על ההשפעה הסביבתית ואיכות חיי התושב גם במהלך העבודות.
5. נקיטת עמדה תכנונית שקולה ורגישה לסביבה של העירייה בפרויקטים גדולים, שתגובש בתהליכי שיתוף ציבור. דגש על השפעות הסביבתיות של פיתוח הנמל.

אנו נחזור לנושאים אלו בהרחבה בדו"ח הבא של משמר המועצה.

שי כהן – מנהל קהילת חיפה של החברה להגנת הטבע

אדריכל שמואל גלבהרט,
סגן רה"ע

רשימה: חיפה שלנו-שינוי,
ירוקים, שכונות

מספר שאילתות והצעות לסדר: 0
נוכחות: 8 מתוך 9 ישיבות

הערות: מקבל ציון לשבח על עבודתו בועדת איכות הסביבה.
מבין חברי המועצה הבודדים שהשיבו לשאלון הסביבתי.
כיו"ר ועדת תכנון ובנייה המקומית, וכחבר הועדה המחוזית והארצית התנגד לתוכניות הנוגסות בשטחים הפתוחים.
נאבק למען סגירת מיכל האמוניה ואף מנהל מאבק משפטי בעניין.
לוקח חלק באופן תדיר בכנסים וימי עיון סביבתיים.
פעיל נגד קרינה מאנטנות סלולריות ומתקני חברת חשמל.
פעל כנגד מפגעי רעש.

מר צבי דהרי, סגן ומ"מ
רה"ע

רשימה: חיפה שלנו-שינוי,
ירוקים, שכונות

מספר שאילתות והצעות לסדר: 0
נוכחות: 9 מתוך 9 ישיבות

הערות: מקבל ציון לשבח על השתתפותו בועדת איכות הסביבה.

מר מיכאל ינוביץ

רשימה: חיפה שלנו-שינוי,
ירוקים, שכונות

מספר שאילתות והצעות לסדר: 1
נוכחות: 8 מתוך 9 ישיבות

גב' חדוה אלמוג

רשימה: חיפה שלנו-שינוי,
ירוקים, שכונות

מספר שאילתות והצעות לסדר: 1
נוכחות: 7 מתוך 9 ישיבות

ד"ר משה בקר

רשימה: חיפה שלנו-שינוי,
ירוקים, שכונות

מספר שאילתות והצעות לסדר: 0
נוכחות: 7 מתוך 9 ישיבות

ד"ר בוריס לזרוב
רשימה: סיעת אזרחי העיר

מספר שאילתות והצעות לסדר: 2
נוכחות: 9 מתוך 9 ישיבות

הערות: מקבל ציון לשבח על עבודתו בועדת איכות הסביבה.
מבין חברי המועצה הבודדים שהשיבו לשאלון הסביבתי.
בעל פינה ברדיו רק "ע על המצב הסביבתי בחיפה.
הגיש התנגדות לבניית שכונת נוף הכרמל.
פנה לבית המשפט בעקבות תיעוד מוטעה של החלטות ועדת תיכנון ובנייה.
מקבל ציון לשבח על העלאת נושאים סביבתיים לסדר היום של מועצת העיר.
על רקע פעילותו הסביבתית מפתיעה ההצעה לסדר התומכת בהענקת אזרחות כבוד לסמי עופר.

אהובה פרידמן
רשימה: ליכוד – עם אחד

מספר שאילתות והצעות לסדר: 0
נוכחות: 8 מתוך 9 ישיבות

בולטת בהעדרה מועדת איכות הסביבה

מר רמי לוי, סגן רה"ע
רשימה: ליכוד – עם אחד

מספר שאילתות והצעות לסדר: 0
נוכחות: 8 מתוך 9 ישיבות

מר יצחק רגב
רשימה: ליכוד – עם אחד

מספר שאילתות והצעות לסדר: 2
נוכחות: 9 מתוך 9 ישיבות

הערות: מקבל ציון לשבח על השתתפותו בועדת איכות הסביבה.
מבין חברי המועצה הבודדים שהשיבו לשאלון הסביבתי.
מקבל ציון לשבח על העלאת נושאים סביבתיים לסדר היום של מועצת העיר.
משמש כיו"ר יפה נוף, במסגרת תפקידו זה קידם את הטיפול בהר האשפה, מנהרת התשתיות בעיר התחתית ועוד.
חלק מתוכניתיה של יפה נוף לא תמיד מקפידות על הגנת הסביבה.
מקדם את צינור השפכים בקישון בניגוד לעמדת ארגוני הסביבה.

<p>מספר שאילתות והצעות לסדר : 0 נוכחות : 7 מתוך 9 ישיבות</p>		<p>מר רמי דותן רשימה : ליכוד – עם אחד</p>
<p>מספר שאילתות והצעות לסדר : 1 נוכחות : 6 מתוך 9 ישיבות</p> <p>הערות : נוכחות נמוכה בישיבות המועצה</p>		<p>מר ברוך זלץ רשימה : ליכוד – עם אחד</p>
<p>מספר שאילתות והצעות לסדר : 0 נוכחות : 7 מתוך 9 ישיבות</p>		<p>פרופ' עליזה שנהר, רשימה : חיפה אחת</p>
<p>מספר שאילתות והצעות לסדר : 1 נוכחות : 8 מתוך 9 ישיבות</p>		<p>מר ישראל סביון רשימה : חיפה אחת</p>
<p>מספר שאילתות והצעות לסדר : 0 נוכחות : 9 מתוך 9 ישיבות</p> <p>הערות : משמש כיו"ר איגוד ערים למים וביוב, תפקיד בעל משמעויות סביבתיות מהותיות. במתקן השפכים שבאחריותו היו מספר תקלות שגרמו לפריצת מי קולחין לקישון.</p>		<p>מר גיורא פישר רשימה : חיפה אחת</p>
<p>מספר שאילתות והצעות לסדר : 0 נוכחות : 7 מתוך 9 ישיבות</p>		<p>פרופסור שמואל שחם רשימה : מפד"ל</p>
<p>מספר שאילתות והצעות לסדר : 0 נוכחות : 9 מתוך 9 ישיבות</p>		<p>מר שי בלומנטל רשימה : מפד"ל</p>

<p>מספר שאילתות והצעות לסדר : 0 נוכחות: 6 מתוך 9 ישיבות</p> <p>הערות: נוכחות נמוכה בישיבות המועצה</p>		<p>מר אסקנדר עמל רשימה: חד"ש</p>
<p>מספר שאילתות והצעות לסדר : 2 נוכחות: 8 מתוך 9 ישיבות</p> <p>הערות: מקבלת ציון לשבח על השתתפותה בוועדת איכות הסביבה. הגישה הסתייגות לתוכנית הבנייה בפארק הכרמל. מקבלת ציון לשבח על העלאת נושאים סביבתיים לסדר היום של מועצת העיר.</p>		<p>גב' עדנה זרצקי-טולידאנו רשימה: חד"ש</p>
<p>מספר שאילתות והצעות לסדר : 0 נוכחות: 8 מתוך 9 ישיבות</p>		<p>גב' יוליה שטראים רשימה: חיפה ביתנו</p>
<p>מספר שאילתות והצעות לסדר : 0 נוכחות: 7 מתוך 9 ישיבות</p>		<p>מר דני קופרשמידט רשימה: חיפה ביתנו</p>
<p>מספר שאילתות והצעות לסדר : 0 נוכחות: 8 מתוך 9 ישיבות</p>		<p>עו"ד אליעזר קולס רשימה: קריית חיים נטו</p>
<p>מספר שאילתות והצעות לסדר : 0 נוכחות: 7 מתוך 9 ישיבות</p> <p>הערות: הגיש הסתייגות לתוכנית הבנייה בפארק הכרמל.</p>		<p>מר עודד דוניץ רשימה: קריית חיים נטו</p>

<p>0 מספר שאילתות והצעות לסדר : נוכחות: 8 מתוך 9 ישיבות</p>		<p>גב' סבטלנה רזניקוב רשימה : שילוב</p>
<p>0 מספר שאילתות והצעות לסדר : נוכחות: 6 מתוך 9 ישיבות</p> <p>הערות : נוכחות נמוכה בישיבות המועצה</p>		<p>מר לזר קפלון רשימה : יחד</p>
<p>0 מספר שאילתות והצעות לסדר : נוכחות: 7 מתוך 9 ישיבות</p>		<p>מר יעקב נורי רשימה : ש"ס</p>
<p>0 מספר שאילתות והצעות לסדר : נוכחות: 7 מתוך 9 ישיבות</p>		<p>מר אברהם ויצמן רשימה : ש"ס</p>
<p>0 מספר שאילתות והצעות לסדר : נוכחות: 9 מתוך 9 ישיבות</p> <p>הערות : בולט בהעדרו מועדת איכות הסביבה</p>		<p>מר שלמה יעקב רפפורט רשימה : חיפה שבלב</p>
<p>0 מספר שאילתות והצעות לסדר : נוכחות: 9 מתוך 9 ישיבות</p>		<p>עו"ד וליד חמיס רשימה : בל"ד</p>
<p>0 מספר שאילתות והצעות לסדר : נוכחות: 9 מתוך 9 ישיבות</p>		<p>מר חיים וילינגר רשימה : יהדות התורה</p>
<p>0 מספר שאילתות והצעות לסדר : נוכחות: 7 מתוך 9 ישיבות</p>		<p>מר שלמה גלבוץ רשימה : הקשת החיפאית הירוקה</p>

פרק ד: סיכום, אתגרים וצפייה לעתיד

דו"ח זה, הוא הראשון מסוגו, וככזה הוא חושף חולשות ואתגרים להם לא ציפינו. עבודתנו חשפה את חולשותה של העירייה ביכולתה לחשוף לציבור מידע מקיף ומעמיק אודות התנהלות מועצת העיר. נתקשנו למצוא את חלוקת הוועדות והחברים בהם, התאכזבנו מתיעוד ההשתתפות הלא נאמן למציאות שמופיע בפרוטוקולים, התאכזבנו לגלות שאופן ההצבעה של חברי המועצה (באופן שמי) כלל לא מתועד. חולשות אלה מציבות בפנינו את האתגר לתעד ככל יכולתנו באופן עצמאי ומעמיק את ישיבות מועצת העיר ווועדותיה. זהו אתגר שאנו לוקחים על עצמינו ומקווים שפירותיו יבשילו בדו"ח הבא, אותו נפרסם בעוד כחצי שנה.

בנוסף על כך, נדהמנו מחוסר שיתוף הפעולה לו זכינו מצד חברי המועצה כאשר רק 3 מתוכם השיבו על השאלון אותו הפצנו ביניהם לקראת כתיבת דו"ח זה. אנו מקווים שעובדה זו לא גרמה לפגיעה בדיוקו של התייעוד בדו"ח. הקפדנו מאוד לשקף את פעילות חברי המועצה כמיטב יכולתנו, גם אם הם לא השיבו לשאלון.

אנו מוצאים שמידע חשוב חסר בדוח כיוון שלא ערכנו בדיקה של הנעשה בוועדת התכנון והבנייה. בדוח הבא, יש בכוונתנו לכתוב פרק שיעסוק בוועדה זו ובהתנהלות חברי המועצה בה. יש להניח שתיעוד ההצבעה בוועדה זו יחשוף לעיני הציבור את נבחר הציבור המגינים על הסביבה מול אלה אשר באופן הצבעתם פוגעים בה.

לגופם של ממצאי הדוח, נתגלה כי במועצת חיפה ישנם חברים מעטים שהסביבה יקרה להם והם פועלים להגנתה. לצידם קיים רוב מכריע של חברי מועצה שלא פעלו כלל למען הסביבה. זוהי עובדה מפתיעה כיוון שחיפה סובלת מנטל סביבתי כבד מאוד, בעיקר בתחום זיהום האוויר. בעיר הסובלת מתחלואת הסרטן הגבוהה ביותר במדינה, וכן מכמות אשפוזי הילדים הגבוהה במדינה, נבחר ציבור חייב לטפל בנושאים אלה. אנו מקווים שחברי המועצה יקחו דברים אלה לתשומת ליבם לקראת הדו"ח הבא.

הדו"ח הבא יצא לאור בעוד כחצי שנה, בסמיכות לבחירות המקומיות שיערכו בנובמבר השנה. ניתן לצפות כי מתמודדים רבים יעטו על עצמם "נוצות ירוקות" לקראת בחירות אלה. מטרתנו של דוח זה ושל הבא אחריו תהיה לעזור לציבור להבחין בין מועמדים ירוקים באמת לבין מועמדים הקוראים לעצמם ירוקים אך מעשיהם אינם מעידים על כך.

פעילות זו משתלבת בקמפיין גדול של כלל התנועה הסביבתית בישראל שנועדה להציב נושאי סביבה במרכז סדר היום של הבחירות המקומיות. תחת הכותרת "ירוק עכשיו - עושים לא רק מדברים" התאחדו ארגוני הסביבה הגדולים בישראל והציבו דרישות קונקרטיות בפני המתמודדים לרשות העיר.

"משמר המועצה" של החברה להגנת הטבע יוביל את קמפיין "ירוק עכשיו" בחיפה. אנו דורשים מהמועמדים לראשות העיר להציג תוכניות אופרטיביות שיכולות לשנות את פניה של חיפה. בדו"ח הבא נפרסם מי מהמועמדים התחייב ליוזמות סביבתיות ונמשיך לעקוב כיצד יוזמות אלה הופכות למציאות. לפרטים נוספים על קמפיין ירוק עכשיו: www.green-now.org.il

הבחירות המקומיות הקרבות והולכות הן הזדמנות לשיפור סביבתי אמיתי. דוח זה נועד לתת זריקת מרץ לפוליטיקאים המקומיים לפעול למען הגנת הסביבה בחיפה. אין צורך לחכות לבחירות ולהבטחות היפות שיובטחו במהלכן, אפשר להתחיל בעבודה כבר מחר בבוקר.

הנדון: תיעוד הצבעת חברי מועצת העיר

פעילי " משמר המועצה " של החברה להגנת הטבע בחיפה פועלים במטרה לקדם את איכות החיים והסביבה בעיר. במסגרת זו אנו מגיעים לישיבות מועצת העיר ועוקבים אחר פעילות המועצה ומחויבות חבריה לסדר היום הסביבתי בעיר. אנו רואים זאת כתפקידנו להציג תמונה משווה של מעשיהם של החברים במועצת העיר בנושאים הסביבתיים. כחלק מפעילות זו אנו פותחים במסורת של פרסום דוחות מעקב אחר פעילות חברי המועצה בעניינים סביבתיים.

לצורך עבודתינו אנו זקוקים למידע אודות אופני ההצבעה של חברי המועצה. לצערינו לא מתקיים תיעוד כלשהו של אופן ההצבעה של נבחרי הציבור, מלבד מספר התומכים המתנגדים והנמנעים.

עובדה זו, פוגעת קשות בעבודתנו ואף ביכולתנו של הציבור לדעת, להעריך או לבקר את שליחיו במועצה. לעניות דעתנו, זכותם של תושבי חיפה לדעת כיצד הצביע כל חבר. בעיקר נכון הדבר לגבי הצבעות הנוגעות לאיכות החיים והסביבה בעיר ואף לבריאות תושביה.

התועלת שתצמח מתיעוד מלא של ההצבעות תעלה על גזילת הדקות המועטות שפעולה זו אורכת. נודה לך מאוד אם ישתנה נוהל תיעוד ההצבעות כך שהשקיפות לציבור תמומש.

בברכה,

מיכל קלוג-נבו
רכזת משמר המועצה
החברה להגנת הטבע

שי כהן
מנהל קהילת חיפה
החברה להגנת הטבע

העתק: טל עופר, מבקר העירייה

החברה להגנת הטבע

28 לינואר 2008
כא בשבט תשס"ח

לכבוד חבר מועצת העיר

שלום רב,

הנדון "שאלון לחברי מועצת עיריית חיפה בנושאים סביבתיים 2007-2008"

פעילי "משמר המועצה" של החברה להגנת הטבע בחיפה פועלים במטרה לקדם את איכות החיים והסביבה בעיר. במסגרת זו אנו מגיעים לישיבות מועצת העיר ועוקבים אחר פעילות המועצה ומחויבות חבריה לסדר היום הסביבתי בעיר.

אנו רואים זאת כתפקידנו להציג תמונה משווה של מעשיהם של החברים במועצת העיר בנושאים הסביבתיים, כחלק מפעילות זו אנו פותחים במסורת של פרסום דוחות מעקב אחר פעילות חברי המועצה בעניינים סביבתיים. יש בכונתנו לפרסם דוח של משמר המועצה על פעילות חברי המועצה בעניינים סביבתיים מדי חצי שנה. בימים אלה אנו מכינים את הדוח הראשון המתוכנן לצאת לאור בחודש מרץ.

לשם כך מועבר אליך שאלון המתייחס למכלול הנושאים הסביבתיים על סדר היום העירוני. אנו מבקשים שתענה/י על הדוח המתייחס לשנה האחרונה. תשובותיך יעובדו בדוח מקיף אשר יתייחס לכל חברי המועצה אליהם הועבר השאלון ויוגש לציבור.

אם את/ה מועניין לעיין בדוגמא לדוחות "משמר המועצה" דומים את/ה מוזמן לעיין בדוחות משמר המועצה של עיריית תל אביב באתר האינטרנט: <http://www.teva.org.il/?CategoryID=686>

נודה לך על החזרת השאלון המלא עד לתאריך 28.2.08 באמצעות דואר green.michal.n@gmail.com

או לפקס שמספרו: 04-8553864. לא נוכל להכניס לדוח שאלונים שיתקבלו לאחר מועד זה.

אנו מאמינים שדוח משמר המועצה, ושאלון זה שיהיה חלק גדול מתוכו, הוא חשוב וחיוני על מנת לאפשר לציבור התושבים בחיפה להכיר ולהעריך את הנעשה במועצת העיר, וכן ולאמוד על ההבדלים בין הסיעות בתחומי איכות החיים והסביבה.

לשאלות והבהרות ניתן לפנות למיכל בטלפון 0526490838

תודה על שיתוף הפעולה.

בברכה ותודה מראש,

מיכל קלוג נבו
רכזת משמר המועצה
החברה להגנת הטבע
קהילת חיפה

שאלון לחברי מועצת עריית חיפה 2007-2008

שטחים פתוחים

ההתפתחות העירונית של חיפה הותירה את מרבית ואדיות העיר כשטחים פתוחים לא בנויים. שכונות המגורים התמקמו על הרכסים והשלוחות סביב הואדיות באופן שמערכת הואדיות נשמרה עד היום ברובה כמערכת עירונית פתוחה. אין ספק כי המרחב העירוני הפתוח של הואדיות, על אף השינויים הרבים שעבר ועובר כיום הינו בעל משמעות רבה לעיר בגלל המאפיינים והערכים הנופיים והסביבתיים הגלומים בתוכו. תוכניות בנייה בואדיות שבות ועולות מדי פעם ומסכנות את המשך שמירתן. בנוסף על כך, לחיפה רצועת חוף של כ-14 ק"מ, מהם כ-7 ק"מ המשמשים כחוף רחצה עירוני מוכרז הפתוח לציבור. חופים אלה הם נכס טבע של כלל הציבור, המבקש לשמור את הנגישות שלהם ועל מבט חופשי אל הים וממנו.

האם פעלת למען שמירת השטחים הפתוחים בחיפה? אם כן, כיצד?

זיהום אויר

המקורות העיקריים לפליטת מזהמים לאוויר באזור חיפה הם: תחנת הכוח לייצור חשמל, מפעלי התעשייה והתחבורה. על פי נתוני משרד הבריאות, מפרץ חיפה הוא אזור נגוע בעודף תחלואה. בסרטן בלבד התחלואה היא כ-23% מעל לצפוי באוכלוסיית הנפה. סקר מזהמים שנערך ב-2007 הצביע על חריגות עקביות של חומרים מסרטנים באוויר, ושל חומרים חשודים כמסרטנים. בין ייתר החומרים נמצאו חריגות רבות של בנזן ופורמלדהיד שהם חומרים מסרטנים ודאיים, הנמצאים בשימוש נרחב בתעשיות הכימיות במפרץ.

האם פעלת למען שיפור איכות האוויר החיפה? אם כן, כיצד?

חומרים מסוכנים

בימי מלחמת לבנון השניה התעוררו תושבי המפרץ אל מציאות שבחרו להתעלם ממנה במשך שנים: היות המפרץ מרכז האחסון הגדול ביותר של חומרים מסוכנים בארץ, מציאות של "קוקטייל" מסוכן של אלפי טונות חומרים רעילים, בסמיכות לאלפי טונות של חומרים דליקים ונפיצים, ובסמוך למרכזי אוכלוסין.

בעולם המערבי הבינו מזמן, שכדי לשמור על חיים בטוחים בסמוך למרכזי אחסון של חמ"ס, דרושה מערכת קבלת החלטות ממלכתיות ומוניציפליות על רמת בטיחות חיונית, ואכיפה מחמירה ע"י הרשויות. אך במפרץ חיפה תכנון וניהול של נושא החומרים המסוכנים ע"י הרשויות נעשה נקודתית לכל מתקן או מפעל, והבקרה והפיקוח של מתקנים ומפעלים אלו היו רפות ומקילות. האם פעלת למען מציאת פתרון לבעיית החומרים במסוכנים? אם כן, כיצד?

תחבורה

התחבורה בחיפה, ובעיקר כלי הרכב הפרטיים הם מקור לזיהום אויר ולפגיעה בשטחים הפתוחים בשל הצורך בסלילת כבישים רבים. לעומת זאת, תחבורה בת קיימא היא תחבורה המשרתת את צרכי האדם, החברה והכלכלה תוך שמירה על איכות הסביבה וצמצום המפגעים הסביבתיים. הדגש הוא על הנעת אנשים ולא מכוניות.

האתגר העומד בפני פיתוח התחבורה בחיפה הוא לשמור על הסביבה מבלי לפגוע בנגישות ולתכנן את מערכת התחבורה תוך שילוב שיקולים ארוכי טווח. כלומר, על מנת לשפר את הנגישות, לכל חלקי האוכלוסיה, ואף לשפר אותה, יש לפעול למען שיפור וייעול מערך התחבורה הציבורית.

האם פעלת לקידום תחבורה ברת קיימא בחיפה? אם כן, כיצד?

צדק סביבתי

בחיפה, בדומה לערים רבות אחרות, הנטל של מפגעים סביבתיים מחולק בצורה לא שווה בין אוכלוסיות שונות. שכונות חלשות סובלות מנגישות נמוכה יותר לגנים ציבוריים ואתרי טבע עירוני, ממערך תחבורה ציבורית לא מספק ויכולת מופחתת לקחת חלק בהחלטות בנוגע לפעילות המשפיעה על סביבתם ובריאותם ותהליכי תכנון בשכונתם.

בנוסף, לחיפה חלק מכריע בהשפעה על האויר, המים והקרקע של תושבי האזור כולו ולא רק של הרשומים כתושבי העיר, למשל הקריות, עכו, טבעון ועוד. לאוכלוסיות אלה אין יכולת השפעה על הנעשה בשטחי העיר חיפה, אולם הצדק סביבתי מחייב התחשבות באוכלוסיות אלה גם כן.

האם פעלת בעניין זה, אם כן, כיצד?

נושאים נוספים

אם יש נושאים סביבתיים אחרים שהיית רוצה להציג את פעילותך לקידומם :

תודה על שיתוף הפעולה!